

Написано от Христо Христов
Вторник, 29 Септември 2015 08:53

Днес или утре мнозинството в парламента има редкия шанс да направи решителна стъпка в дългосрочен план за системно преосмисляне на тоталитарното комунистическо минало, като приеме поправка за законопроекта за предучилищното и училищното образование (новият образователен закон), който се гледа на второ четене в пленарна зала.

През есента на 2014 г. депутатът от Реформаторския блок Борис Станимиров внесе законопроект за изменение и допълнение в Закона за народната просвета, с който предложи изучаването на комунистическия режим да стане „чрез преразглеждане и коригиране на учебниците по история, така че младите хора да бъдат информирани за престъпленията на комунистическите режими у нас и по света по същия начин, по който са информирани за престъпленията на националсоциализма и фашизма”.

Смисълът на тази поправка днес влиза като точка 24 към параграф 1 от преходните и заключителни разпоредби на законопроекта за предучилищното и училищното образование, който е инициатива на депутати от ГЕРБ.

Конкретният текст, адресиран към съответен текст (чл. 5, т. 6) от бъдещия закон гласи:

„Принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи”, включват и информираност за престъпленията на тоталитарните режими в Европа, включително на комунистическия режим в България по смисъла на Закона за обявяване на комунистическия режим за престъпен (Обнародван в Държавен вестник. бр.37 от 5 май 2000 г.)”

Към момента няма ясен знак, че ГЕРБ ще подкрепят предложението, което се явява

Написано от Христо Христов
Вторник, 29 Септември 2015 08:53

първата и ключова стъпка от 26 години след началото на прехода за по-системно изучаване в училище на тоталитарния комунистически режим.

„Надявам се колегите от управляващото мнозинство в пленарната зала да подкрепят тази идея, тъй като тя е важна за цялото ни общество и особено за младите хора”, посочи пред **desebg.com** депутатът Борис Станимиров.

България е последната страна от бившия Източен блок, в която престъпленията на комунистическата диктатура не се изучават в училище и ние сме на опашката след Германия, Полша, Чехия, Унгария и Румъния. Това отбеляза проф. Евелина Келбечева от Американския университет в България в Благоевград в предаването „Факторът Кошлуков” по Канал 3 ([виж видео от цялото предаване – ТУК](#)). Тя е инициатор на [петицията за паралелно изучаване на престъпленията на националсоциализма и комунизма](#) в училище, която беше подкрепена от няколко стотици души.

Проф. Келбечева и водещият Емил Кошлуков апелираха към народните представители от мнозинството да приемат текста за изучаването на комунизма. „Няма друга страна, която да не е решила консенсуса по отношение на комунизма”, заяви историкът. Тя посочи, че съседна Румъния, с която все се сравняваме по различни показатели по отношение на присъединяването към Европа, отдавна има прекрасни учебници, в които е включено изучаването на престъпленията на комунистическия режим, допълнителни учебни помагала, музеи, в които се разказва за репресиите.

„Под 1 процент от студентите първи курс зная, че по времето на комунизма в България е имало концентрационни лагери”, даде пример с огромната бездна в познанието на младите хора у нас за комунистическото минало проф. Келбечева. „Най-фрапиращото е, че когато научават този факт, тяхната реакция е „как така?”, те не могат да повярват, че такъв е бил характера на режима”, посочи тя.

В момента изучаването на този период е в един вид, който нито дава оценка, нито показва какви са корените и характера на този режим и което е много страшно, че не се вижда генетичната връзка между комунистическия режим и това, което става след това в смисъл на политически елити, корупция и т.н., но характера и самата същност на комунистическия режим не се преподава в училище”, подчерта Келбечева. Тя допълни, че в българските учебници липсва човешкия разказ на жертвите на комунизма,

Написано от Христо Христов
Вторник, 29 Септември 2015 08:53

свидетелствата на хората, преминали през лагерите и затворите, съпротивата на горяните.

Тя отбеляза и друга слабост в образователната система, а именно, че часовете отделени сега за комунистическия период преобладават в 12-ти клас накрая, когато учениците мислят повече за абитуриентските балове отколкото за съдържанието на няколкото урока за периода 1944-1989 г.

Водещият Емил Кошлуков подчерта, че само преди броени дни парламентът с гласовете на ГЕРБ, Реформаторския блок и ДПС [прие отмяна на давността за престъпленията на комунизма](#) и логиката показва, че би следвало да бъде приета поправката за изучаването им в училище.

През 2000 г. Народното събрание прие Закон за обявяване на комунистическия режим в България за престъпен.

През 2008 г. на международна конференция „Европейската съвест и комунизма в Прага беше приета Пражката декларация, която призова за осъждане на престъпленията на комунизма и приравняването им с тези на нацизма.

В декларацията се предвижда „преразглеждане и коригиране на учебниците по европейска история, така че децата да могат да научат и да са предупредени за комунизма и неговите престъпления по същия начин, по който са научени да осъждат нацистките престъпления”.

Пражката декларация беше подкрепена с резолюция от Европейския парламент, както и с решение на 41-то Народно събрание през 2009 г., но оттогава досега не е направено нищо за приемането на държавна политика, която да вкара в образователната система изучаването на комунистическия режим, както това са направили другите страни от Централна и Източна Европа.

Сайтът **desebg.com** ще следи как ще се развие казуса в пленарна зала и ще информира

Ключов ден: Ще приеме ли парламентът изучаването на комунистическите престъпления в училища

Написано от Христо Христов
Вторник, 29 Септември 2015 08:53

своевременно читателите си.